

KOBİ'lerde Finansman Sorunları ve Çözümler

Naci Yılmaz¹

Özet

Bu bölüm, küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) finansmana erişimde karşılaştıkları yapısal sorunları ve bu sorunlara yönelik geleneksel, alternatif ve dijital çözüm yollarını literatür temelinde incelemektedir. KOBİ'ler ekonomik büyüme, istihdam, bölgesel kalkınma ve yenilikçilik açısından kritik aktörlerdir; ancak teminat yetersizliği, sınırlı kredi geçmişi, zayıf finansal kayıtlar, bilgi asimetrisi, yüksek işlem maliyetleri ve bankaların riskten kaçınan politikaları nedeniyle dış finansmana erişimde önemli engellerle karşılaşmaktadır. Bu durum, yalnızca kısa vadeli nakit akışını değil, aynı zamanda yatırım, inovasyon, rekabet gücü ve sürdürülebilir büyüme kapasitesini de sınırlandırmaktadır.

Çalışma, geleneksel banka kredilerinin KOBİ finansmanında hâlâ önemli olduğunu, fakat tek başına yeterli ve kapsayıcı bir çözüm sunmadığını vurgulamaktadır. Bankaların teminat, geçmiş performans ve güçlü bilanço yapısına dayalı kredi değerlendirmeleri, özellikle yeni kurulmuş, küçük ölçekli veya yenilikçi işletmeleri dezavantajlı konuma getirmektedir. Buna karşılık fintech platformları, dijital kapsayıcı finans, mikro finans, eşler arası borç verme, kitlesel fonlama, risk sermayesi, melek yatırımcılar ve kamu destekleri, KOBİ'ler için tamamlayıcı finansman araçları olarak öne çıkmaktadır. Özellikle veri temelli kredi değerlendirmesi, çevrim içi başvuru süreçleri ve alternatif veri kullanımı, finansal açıdan görünürlüğü düşük işletmelerin krediye erişimini kolaylaştırmaktadır.

Bununla birlikte dijital finansman, siber güvenlik, veri gizliliği, platform riski, algoritmik yanlılık ve düzenleyici belirsizlik gibi yeni riskler taşımaktadır. Bu nedenle metin, KOBİ finansmanında en etkili yaklaşımın bankalar, kamu destekleri ve dijital/alternatif finansman kanallarını bütünleştiren hibrit modeller olduğunu savunmaktadır. Finansal okuryazarlık, muhasebe kapasitesi, açık düzenleme ve güçlü dijital altyapı, bu modelin başarısı için temel koşullardır. Böyle bir çerçeve, KOBİ'lerin finansal kapsayıcılığını artırırken makro düzeyde istihdam, inovasyon ve ekonomik kalkınmayı destekleyebilir.

1 Doç. Dr., Doğuş Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, nyilmaz@dogus.edu.tr ORCID No: 0000-0003-0107-6448.

1.Giriş

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ), ekonomik büyümenin, istihdam yaratmanın, bölgesel kalkınmanın ve yenilikçi üretim kapasitesinin temel aktörleri arasında yer almaktadır. KOBİ'ler, esnek üretim yapıları, yerel ekonomilerle güçlü bağları ve girişimcilik potansiyelleri sayesinde hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ekonomik dinamizmin önemli taşıyıcılarıdır. Bununla birlikte bu işletmelerin sürdürülebilir biçimde büyüebilmesi, teknolojik yeniliklere uyum sağlayabilmesi ve rekabet güçlerini artırabilmesi büyük ölçüde uygun finansman kaynaklarına erişimlerine bağlıdır.

KOBİ'lerin karşılaştığı en temel sorunlardan biri dış finansmana erişimde yaşanan güçlüklerdir. Teminat yetersizliği, sınırlı kredi geçmişi, zayıf finansal kayıt sistemi, bilgi asimetrisi, yüksek işlem maliyetleri ve bankaların riskten kaçınan kredi politikaları, KOBİ'lerin geleneksel finansal sistemden yeterince yararlanmasını engellemektedir. Özellikle küçük ölçekli, yeni kurulmuş, yenilikçi veya finansal açıdan şeffaflığı sınırlı işletmeler, banka kredilerine erişimde daha fazla sorun yaşamaktadır. Bu durum, KOBİ'lerin yalnızca kısa vadeli nakit akışını değil, aynı zamanda yatırım, inovasyon ve büyüme kapasitelerini de sınırlandırmaktadır.

Geleneksel banka kredileri KOBİ finansmanında önemini korumakla birlikte, bu kaynakların tek başına yeterli olmadığı giderek daha açık hâle gelmektedir. Bankaların kredi değerlendirme süreçlerinde çoğunlukla teminat, geçmiş finansal performans ve güçlü bilanço yapısı gibi ölçütlere ağırlık vermesi, birçok KOBİ'nin finansman sisteminin dışında kalmasına yol açmaktadır. Buna karşılık son yıllarda fintech platformları, dijital kapsayıcı finans, mikrofinans, eşler arası borç verme, kitlesel fonlama, risk sermayesi, melek yatırımcılar ve kamu destekli finansman araçları KOBİ'ler için alternatif kanallar olarak öne çıkmaktadır.

Dijital finansman araçları, özellikle gelişmekte olan piyasalarda KOBİ finansman kısıtlarını hafifletme potansiyeli taşımaktadır. Veri odaklı kredi puanlama, çevrim içi başvuru süreçleri, alternatif veri kullanımı ve daha hızlı işlem altyapısı sayesinde fintech çözümleri, geleneksel bankacılık sisteminde yeterince görünür olmayan işletmelere ulaşabilmektedir. Bununla birlikte dijital finansman da risksiz değildir. Siber güvenlik sorunları, veri gizliliği, platform riski, düzenleyici belirsizlik ve dijital okuryazarlık eksikliği, fintech tabanlı finansman modellerinin dikkatle yönetilmesi gereken yönleri arasında yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı, KOBİ'lerin finansmana erişimde karşılaştıkları temel sorunları ve bu sorunlara yönelik geleneksel, alternatif ve dijital finansman

çözümlerini literatür temelinde değerlendirmektir. Çalışmada özellikle geleneksel banka finansmanı ile dijital/fintek finansman modelleri arasındaki farklar, alternatif finansman araçlarının işlevi ve gelişmekte olan piyasalar açısından hibrit finansman yaklaşımının önemi tartışılmaktadır.

2. Literatür Özeti

Genel olarak literatür, KOBİ'lerin finansmana erişimde yapısal ve kurumsal engellerle karşılaştığını göstermektedir. Geleneksel banka kredileri KOBİ finansmanında önemini korumakla birlikte, bilgi asimetrisi, teminat yetersizliği, yüksek maliyetler ve kredi değerlendirme süreçlerindeki katılık nedeniyle çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle fintech, dijital kapsayıcı finans, mikrofinans, kitlesel fonlama, P2P kredi platformları, risk sermayesi ve kamu destekleri gibi alternatif finansman araçları giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Literatürde özellikle dijital finansın KOBİ finansman kısıtlarını azaltma, finansal kapsayıcılığı artırma, inovasyonu destekleme ve işletmelerin büyüme kapasitesini güçlendirme açısından önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Ancak bu etkinin tüm ülkelerde ve sektörlerde aynı düzeyde gerçekleşmediği; dijital altyapı, düzenleyici çevre, finansal okuryazarlık, kurumsal kalite ve devlet desteği gibi koşullara bağlı olarak farklılaştığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle KOBİ finansmanına yönelik politikaların yalnızca sermaye sağlama odaklı değil, aynı zamanda teknolojik altyapı, finansal yönetim kapasitesi, dijital okuryazarlık ve kurumsal güven unsurlarını da içeren bütüncül bir yaklaşımla tasarlanması gerekmektedir.

Gupta, Shekhar ve Aggarwal (2019), KOBİ finansmanını yenilikçilik ve finans ilişkisi bağlamında ele alan erken dönem çalışmalardan biridir. Çalışma, küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyüme, rekabet ve yenilik kapasitesini sürdürebilmesi için finansmana erişimin temel bir gereklilik olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca geleneksel finansman kanallarının KOBİ'lerin ihtiyaçlarını her zaman yeterince karşılayamadığına dikkat çekerek alternatif finansman arayışlarının önemini ortaya koymaktadır. Sheng (2020), fintech uygulamalarının bankaların KOBİ'lere kredi arzı üzerindeki etkisini Çin örneği üzerinden incelemektedir. Çalışma, fintech'in bilgi asimetrisini azaltarak ve kredi değerlendirme süreçlerini iyileştirerek bankaların KOBİ'lere daha etkin kredi sunmasına katkı sağladığını göstermektedir. Özellikle büyük bankalarda bu etkinin daha belirgin olması, dijital teknolojilerin kurumsal kapasiteyle birleştiğinde KOBİ finansmanını güçlendirebildiğini ortaya koymaktadır.

Lobanov (2021), yenilikçi KOBİ'lerin gelişim ve finansman sorunlarını ele almaktadır. Çalışma, yenilikçi işletmelerin büyüme potansiyeline sahip

olmalarına rağmen finansmana erişimde geleneksel işletmelere kıyasla daha fazla güçlük yaşayabildiğini göstermektedir. Bu bağlamda KOBİ finansmanının yalnızca kredi hacmiyle değil, yenilik kapasitesini destekleyen finansal mekanizmalarla birlikte değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Mina, Di Minin, Martelli, Testa ve Santoleri (2021), Avrupa KOBİ Aracı kapsamında kamu destekli yenilik finansmanının başvuru ve tahsis süreçlerini incelemektedir. Çalışma, kamu fonlarının yenilikçi KOBİ'lerin finansal kısıtlarını hafifletmede önemli bir araç olabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte kaynakların etkin tahsisi, başvuru kalitesi ve işletmelerin yenilik kapasitesi gibi unsurların kamu finansmanının başarısını belirlediği anlaşılmaktadır. Eça, Ferreira, Prado ve Rizzo (2021), fintech kredilerinin KOBİ'ler üzerindeki reel etkilerini kredi başvuruları üzerinden değerlendirmektedir. Çalışma, fintech tabanlı kredi mekanizmalarının KOBİ'lere daha hızlı ve erişilebilir finansman sağlayarak işletme faaliyetleri üzerinde somut etkiler yaratabileceğini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle fintech kredileri, geleneksel bankacılığın karşılamakta zorlandığı finansman talepleri için tamamlayıcı bir kanal olarak değerlendirilmektedir.

Chiappini, Montmartin, Pommet ve Demaria (2022), doğrudan inovasyon sübvansiyonlarının KOBİ'lerin finansal kısıtlarını hafifletip hafifletmediğini araştırmaktadır. Çalışma, kamu desteklerinin özellikle yenilik faaliyetleri yürüten KOBİ'lerin finansman engellerini azaltmada etkili olabileceğini göstermektedir. Bu bulgu, devlet müdahalelerinin yalnızca kısa vadeli finansman desteği değil, aynı zamanda uzun vadeli yenilik kapasitesi oluşturma açısından da önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Łasak (2022), finansal teknolojilerin ve girişimci finansman uygulamalarının KOBİ finansmanındaki rolünü teorik bir çerçevede incelemektedir. Çalışma, gelişmekte olan ülkelerde geleneksel banka kredilerinin KOBİ'ler için temel ve yeterli finansman kaynağı olarak görülemeyeceğini vurgulamaktadır. Fintech, mikrofinans ve kitlesel fonlama gibi alternatif kanalların finansal kapsayıcılığı artırarak KOBİ'lerin finansal durumunu iyileştirdiği belirtilmektedir. Yao ve Yang (2022), dijital finansın KOBİ inovasyonunu finansman kısıtlarını hafifleterek destekleyip desteklemediğini Çin'deki GEM'de listelenen şirketler üzerinden incelemektedir. Çalışma, dijital finansın finansmana erişimi kolaylaştırarak KOBİ'lerin yenilik faaliyetlerini güçlendirebildiğini ortaya koymaktadır. Bu sonuç, dijital finansın yalnızca finansman açığını kapatan bir araç değil, aynı zamanda inovasyon performansını artıran yapısal bir unsur olduğunu göstermektedir.

Sawitri (2023), KOBİ'ler için finansal fonlama kaynaklarını genel bir çerçevede değerlendirmektedir. Çalışma, KOBİ'lerin finansman gereksinimlerinin işletme ölçeği, sektör yapısı, büyüme hedefleri ve piyasa koşullarına göre farklılaştığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle KOBİ finansmanında tek tip çözümler yerine işletme ihtiyaçlarına uyarlanmış çok

kanallı finansman stratejilerinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Sanga ve Aziakpono (2023), fintech ve KOBİ finansmanı üzerine sistematik literatür taraması ve bibliyometrik analiz gerçekleştirmiştir. Çalışma, fintech'in bilgi asimetrisini azaltma, işlem maliyetlerini düşürme ve kredi döngüsünün hızını artırma yoluyla KOBİ finansmanını önemli ölçüde iyileştirdiğini göstermektedir. Bu bulgular, fintech'in KOBİ finansman literatüründe giderek merkezî bir araştırma alanı hâline geldiğini ortaya koymaktadır. Li, Wang, Wang ve Mardani (2023), dijital finansın işletmelerin finansman kısıtları üzerindeki etkisini yapısal özellikler ve mekanizma tanımlama çerçevesinde incelemektedir. Çalışma, dijital finansın özellikle KOBİ'ler ve özel işletmeler açısından finansman kısıtlarını hafiflettiğini göstermektedir. Bu etki, büyüklük ayrımcılığı, mülkiyet ayrımcılığı ve finansal kaynak uyumsuzluğu gibi yapısal sorunların azaltılmasıyla açıklanmaktadır. Zhang, Li, Xiang ve Worthington (2023), Çin örneğinde dijitalleşme, finansal kapsayıcılık ve KOBİ finansmanı arasındaki ilişkiyi analiz etmektedir. Çalışma, dijital finansal hizmetlerin finansal kapsayıcılığı artırarak KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırdığını ortaya koymaktadır. Bu sonuç, dijitalleşmenin KOBİ finansman sorunlarının çözümünde yalnızca teknolojik değil, kurumsal ve kapsayıcı bir işlev gördüğünü göstermektedir. Rehman ve diğerleri (2023), imalat sektöründeki KOBİ'lerde fintech benimsenmesi ile banka kredi arzı arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışma, fintech kullanımının işletmelerin finansal görünürlüğünü artırarak bankalarla olan kredi ilişkilerini olumlu etkileyebileceğini göstermektedir. Özellikle üretim yapan KOBİ'ler açısından dijital finansal araçların krediye erişimi destekleyici bir rol oynadığı anlaşılmaktadır. Li ve Pang (2023), dijital kapsayıcı finans, finansal uyumsuzluk ve KOBİ'lerin inovasyon kapasitesi arasındaki ilişkiyi Çin'de listelenen şirketler üzerinden ele almaktadır. Çalışma, dijital kapsayıcı finansın finansal kaynakların daha etkin dağıtılmasına katkı sağladığını ve KOBİ'lerin yenilik kapasitesini artırabildiğini göstermektedir. Bu bağlamda finansal kapsayıcılık, yalnızca erişim sorunu değil, aynı zamanda inovasyon ve rekabet gücü açısından da stratejik bir faktör olarak değerlendirilmektedir.

Palmieri ve Ferilli (2024), banka-firma ilişkisini yenilikçi bir yaklaşımla ele alarak KOBİ finansmanında küresel bulanık mantık temelli bir model önermektedir. Çalışma, KOBİ finansman kararlarında belirsizlik, risk ve çok boyutlu değerlendirme kriterlerinin birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, geleneksel kredi değerlendirme süreçlerinin ötesine geçen analitik yöntemlerin KOBİ finansmanında kullanılabilirliğini ortaya koymaktadır. Yang (2024), KOBİ'lerin finansman sorunlarını ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini incelemektedir. Çalışma, KOBİ'lerin teminat yetersizliği, bilgi asimetrisi, kredi maliyetleri ve sınırlı finansal geçmiş

gibi nedenlerle finansmana erişimde güçlük yaşadığını vurgulamaktadır. Bu sorunların çözümünde dijital finans, kamu destekleri ve finansal kurumların risk değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesi önemli görülmektedir. Dahi (2024), Batı Afrika'daki KOBİ'ler için fintech çözümlerini kriz sonrası finansman zorlukları bağlamında ele almaktadır. Çalışma, kriz dönemlerinde geleneksel finansman kanallarının daha sınırlı hâle geldiğini ve fintech çözümlerinin KOBİ'ler için alternatif bir finansman imkânı sunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte dijital altyapı, düzenleyici çerçeve ve finansal okuryazarlık eksikliklerinin fintech'in etkisini sınırlayabileceği anlaşılmaktadır. Global ve Gaffarlı (2024), KOBİ'lerin pazarlama ve finansman sorunlarının çözümünde risk sermayesinin erişilebilirliğini incelemektedir. Çalışma, risk sermayesinin özellikle büyüme potansiyeli yüksek KOBİ'ler için önemli bir finansman alternatifi olabileceğini göstermektedir. Ancak risk sermayesine erişimin kurumsal yapı, yatırımcı güveni ve piyasa gelişmişliği gibi faktörlere bağlı olduğu vurgulanmaktadır. Meenakshi ve Ranjan (2024), KOBİ'ler için finansal yönetim stratejilerini ele almaktadır. Çalışma, finansman kaynaklarına erişimin yanı sıra nakit akışı yönetimi, bütçeleme, maliyet kontrolü ve yatırım planlamasının da KOBİ başarısı açısından kritik olduğunu göstermektedir. Bu nedenle KOBİ finansmanı yalnızca dış kaynak bulma sorunu değil, aynı zamanda etkin finansal yönetim kapasitesiyle ilişkili bir süreçtir. Bu, Du, Wang, Liu, Tang ve Li (2024), dijital kapsayıcı finansın KOBİ finansmanı için bir kaldıraç olup olmadığını incelemektedir. Çalışma, dijital kapsayıcı finansın maliyetleri düşürerek, kaldıraç düzeylerini kontrol ederek ve iç fon kaynaklarını artırarak KOBİ'lerin finansman kısıtlarını hafiflettiğini göstermektedir. Bu bulgu, dijital finansın KOBİ finansmanında hem dış finansmana erişimi hem de iç finansal kapasiteyi desteklediğini ortaya koymaktadır. Jun ve Ran (2024), dijital finansın dinamiklerini ve KOBİ finansmanı üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. Çalışma, dijital finansın uzun vadeli mikro kredi mekanizmaları ve bilgi paylaşımı yoluyla KOBİ finansman kısıtlarını azaltabileceğini göstermektedir. Ancak sürdürülebilir etkinin sağlanabilmesi için devlet desteği, dengeli yatırım yapısı ve finansman-verimlilik ilişkisinin gözetilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ololade (2024), Nijerya ve ABD örnekleri üzerinden fintech yoluyla KOBİ finansmanındaki eğilimleri karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Çalışma, ABD'de fintech'in alternatif kredi platformları aracılığıyla finansmana erişimi hızlandırdığını, Nijerya'da ise mobil para ve dijital bankacılık yoluyla finansal kapsayıcılığı artırdığını göstermektedir. Bununla birlikte fintech'in tam potansiyeline ulaşabilmesi için destekleyici politikalar, dijital okuryazarlık ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Xie, Qin, Dong ve Lu (2024), dijital finansın KOBİ'lerin hayatta kalma ve büyüme performansı üzerindeki etkisini Çin verileriyle incelemektedir. Çalışma, dijital

finansın finansmana erişimi kolaylaştırarak KOBİ'lerin faaliyetlerini sürdürme ve büyüme olasılığını artırabileceğini göstermektedir. Bu sonuç, dijital finansın yalnızca kısa vadeli kredi kolaylığı değil, işletme sürekliliği açısından da önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Dahi ve Enweruzo (2024), fintech'in Moritanya'daki KOBİ finansmanını güçlendirmedeki rolünü incelemektedir. Çalışma, fintech çözümlerinin finansal hizmetlere erişimi artırarak geleneksel bankacılık sisteminin kapsayamadığı KOBİ'lere yeni olanaklar sunduğunu göstermektedir. Ancak teknolojik altyapı, güven, düzenleme ve kullanıcı becerileri gibi koşulların fintech uygulamalarının başarısında belirleyici olduğu ifade edilmektedir. Sanga ve Aziakpono (2024), 47 Afrika ülkesinde fintech gelişmelerinin KOBİ'ler ve girişimcilik için dijital finans üzerindeki heterojen etkilerini analiz etmektedir. Çalışma, fintech'in etkisinin ülkeler arasında eşit dağılmadığını; kurumsal kalite, dijital altyapı ve finansal piyasa gelişmişliği gibi faktörlere bağlı olarak farklılaştığını göstermektedir. Bu nedenle fintech politikalarının bölgesel ve ülke düzeyindeki farklılıkları dikkate alacak biçimde tasarlanması gerektiği anlaşılmaktadır.

Qasim, Alam ve Abbas (2025), dijital çağda KOBİ'ler için geleneksel ve alternatif finansman çözümlerini karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Çalışma, banka kredileri gibi geleneksel kaynakların hâlâ yaygın olduğunu, ancak KOBİ'lerin finansman açığını kapatmada tek başına yeterli olmadığını göstermektedir. Kitlesele fonlama, eşler arası kredi platformları ve fintech tabanlı çözümlerin geleneksel finansmanla birlikte kullanılması, finansman açığını azaltmada etkili bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Mncube (2025), Afrika'daki KOBİ'lerin finansman ikilemini aşarak gerçekleşmemiş potansiyellerini ortaya çıkarma sorununu ele almaktadır. Çalışma, Afrika'daki KOBİ'lerin ekonomik büyüme ve istihdam açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu, ancak finansmana erişim engellerinin bu potansiyele sınırlandırdığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda finansman politikalarının kapsayıcı, yerel koşullara duyarlı ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyici biçimde tasarlanması gerektiği belirtilmektedir. Sendyona ve Kituyi (2025), Uganda'daki KOBİ'ler için alternatif iş finansmanı kaynaklarını ve karşılaşılan zorlukları incelemektedir. Çalışma, KOBİ'lerin banka kredilerine erişimde yaşadığı güçlüklerin alternatif finansman modellerine olan ihtiyacı artırdığını ortaya koymaktadır. Ancak alternatif finansman kaynaklarının da maliyet, güven, düzenleme ve bilgi eksikliği gibi sorunlarla sınırlanabildiği vurgulanmaktadır. Adil, Mariam, Siham ve Zakaria (2025), KOBİ finansmanını banka kredilerindeki sıkışma ve yenilikçi alternatiflerin yükselişi bağlamında ele almaktadır. Çalışma, geleneksel bankacılık sisteminde kredi koşullarının sıkışmasının KOBİ'leri alternatif finansman kaynaklarına yönelttiğini göstermektedir. Bu süreçte fintech, kitlesele fonlama ve diğer yenilikçi finansman modelleri KOBİ'lerin

finansman çeşitliliğini artırarak araçlar olarak öne çıkmaktadır. Ababii ve Bāncilā (2025), KOBİ finansmanına ilişkin uluslararası uygulamaları incelemektedir. Çalışma, farklı ülkelerde KOBİ finansmanının kamu destekleri, banka kredileri, risk sermayesi, mikrofinans ve dijital finans gibi çeşitli araçlarla desteklendiğini göstermektedir. Bu çeşitlilik, KOBİ finansmanında tek bir modelin yeterli olmadığını ve ülke koşullarına uygun karma finansman yapılarının önemini ortaya koymaktadır. Alvarez, Salas-Navarro, Martínez ve Zamora-Musa (2025), KOBİ'lerde inovasyon finansman kanallarına ilişkin sistematik bir literatür taraması sunmaktadır. Çalışma, yenilik faaliyetlerinin finansmanında kamu destekleri, özel sermaye, risk sermayesi, banka kredileri ve alternatif finansman araçlarının birlikte değerlendirildiğini göstermektedir. İnovasyonun doğası gereği yüksek belirsizlik içermesi, KOBİ'lerin geleneksel finansman dışında daha esnek ve risk paylaşımına dayalı kaynaklara ihtiyaç duymasına neden olmaktadır. Chen ve Sun (2025), KOBİ finansman kısıtlarının nedenleri ve bu kısıtlara yönelik girişimler üzerine literatürü değerlendirmektedir. Çalışma, bilgi asimetrisi, teminat eksikliği, yüksek kredi maliyetleri ve kurumsal ölçek dezavantajlarının KOBİ finansmanında temel engeller olduğunu ortaya koymaktadır. Bu engellerin azaltılması için dijital finans, kamu politikaları ve finansal kurumların değerlendirme mekanizmalarında yenilik yapılması gerektiği belirtilmektedir. Ming, Wu, Yang ve Yang (2025), Çin'de fintech ve büyük bankaların KOBİ finansmanındaki iş birliğini karma yöntem yaklaşımıyla incelemektedir. Çalışma, fintech'in bilgi asimetrisini azaltarak ve teknolojik kapasiteyi artırarak geleneksel kredi yapısını dönüştürdüğünü göstermektedir. Büyük bankaların ölçek ekonomisi, risk çeşitlendirme ve kurumsal yetenek avantajlarıyla fintech çözümlerini birleştirmesi, KOBİ finansmanında kapsayıcı finansın gelişmesini desteklemektedir. Zou (2025), dijital finans bağlamında KOBİ finansman modellerini araştırmaktadır. Çalışma, dijital finansın KOBİ'lerin finansmana erişiminde daha hedefli, hızlı ve veri temelli çözümler sunabileceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda dijital finansman modellerinin geleneksel bankacılığa alternatif olmaktan çok onu tamamlayıcı bir yapı kazandığı söylenebilir. Zhao (2025), dijital finansın KOBİ finansmanına hassas ve doğru biçimde hizmet etme yollarını ve stratejilerini analiz etmektedir. Çalışma, dijital finansın veri analitiği, çevrim içi kredi değerlendirmesi ve platform tabanlı finansal hizmetler yoluyla KOBİ'lerin ihtiyaçlarına daha uygun çözümler üretebileceğini göstermektedir. Bu durum, KOBİ finansmanında standart kredi yaklaşımlarından daha kişiselleştirilmiş ve etkin modellerin geliştirilebileceğine işaret etmektedir. Hermawati, Pusvita ve Jayanti (2025), Endonezya'nın Güney Sumatra bölgesindeki yetersiz hizmet alan alanlarda teknoloji tabanlı finansmanın tarımsal KOBİ büyümesini artırıp artırmadığını incelemektedir. Çalışma, teknoloji temelli finansman araçlarının coğrafi ve

kurumsal erişim eksikliklerini azaltarak tarımsal KOBİ'lerin büyümesine katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Bu bulgu, dijital finansın özellikle kırsal ve finansal hizmetlerden yeterince yararlanamayan bölgelerde kalkınma açısından önemli bir rol oynayabileceğini ortaya koymaktadır.

3. Başlıca Finansman Sorunları

KOBİ'lerin başlıca finansman sorunları, teminat ve kredi geçmişi eksikliği, bilgi asimetrisi ve zayıf finansal yönetim, yüksek maliyet ve bürokrasi ile makro ve düzenleyici koşullar olarak ifade edilebilir. Teminat ve kredi geçmişi eksikliği: Yetersiz teminat, zayıf/eksik kredi geçmişi ve küçük ölçek, banka kredisine erişimi kısıtlamaktadır (Sendyona and Kituyi 2025; Yang 2024; Chen and Sun 2025). Bilgi asimetrisi ve zayıf finansal yönetim: Zayıf kayıt tutma, şeffaf olmayan bilançolar ve yönetim sorunları bankaların risk algısını artırmaktadır (Mncube 2025; Palmieri and Ferilli 2024; Yang 2024). Yüksek maliyet ve bürokrasi: Küçük kredilerde işlem maliyeti yüksek, süreçler yavaş ve bürokratik; bu da KOBİ'leri dışlamaktadır (Sendyona and Kituyi 2025; Adil et al. 2025; Dahi, 2024). Makro ve düzenleyici koşullar: Sıkı bankacılık regülasyonları ve kriz sonrası riskten kaçınma kredi arzını daraltmaktadır (Adil et al. 2025; Dahi, 2024; Łasak 2022).

Tablo 1, KOBİ'lerin finansmana erişimde karşılaştıkları temel sorunları bu sorunlara uygun olabilecek alternatif finansman araçlarıyla eşleştirmektedir. Buna göre teminat eksikliği veya yetersizliği yaşayan KOBİ'ler için mikro finans, eşler arası borç verme platformları, fintech tabanlı finansman ve kitlesel fonlama gibi daha esnek ve teminat şartı görece düşük araçlar uygun seçenekler olarak öne çıkmaktadır. Hızlı ve esnek finansman ihtiyacı bulunan işletmeler açısından fintech kredileri, P2P lending (kişiden kişiye kredi) ve crowdfunding (kitle fonlaması) modelleri, geleneksel banka kredilerine kıyasla daha kısa başvuru ve değerlendirme süreçleri sunabilmektedir. İnovatif projelerin finansmanında ise girişim sermayesi, melek yatırımcılar ve kamu hibeleri daha işlevsel araçlar olarak değerlendirilmektedir; çünkü bu kaynaklar yalnızca finansman sağlamakla kalmayıp aynı zamanda yenilikçi projelerin büyüme potansiyelini de desteklemektedir. Kredi kısıtı ve bilgi asimetrisi sorunu yaşayan KOBİ'ler için kredi garanti fonları ve devlet destekli sübvansiyonlar, finansal kurumların risk algısını azaltarak krediye erişimi kolaylaştırabilir. Genel olarak tablo, KOBİ finansmanında tek bir çözümün yeterli olmadığını; finansman aracının işletmenin karşılaştığı sorunun niteliğine göre seçilmesi gerektiğini göstermektedir.

Tablo 1: KOBİ Finansman Sorunları ve Uygun Araçlar

Finansman Sorunları	Olası Uygun Çözümler
Teminat yok / yetersiz	Mikro finans, P2P lending, fintech, crowdfunding
Hızlı ve esnek finansman ihtiyacı	Fintech kredileri, P2P, crowdfunding
İnovatif projelerin finansmanı	Girişim sermayesi, melek yatırımcı, kamu hibeleri
Kredi kısıtı + bilgi asimetrisi	Kredi garanti fonları, devlet destekli sübvansiyon

4. Alternatif Finansman Araçları

Alternatif finansman araçları, crowdfunding ve P2P lending, Fintech platformları, mikro finans, SACCO ve kooperatifler ile risk sermayesi ve melekler olarak gruplandırılabilir.

Crowdfunding ve P2P lending: Hızlı, esnek ve özellikle teminatı zayıf KOBİ'ler için erişilebilir; ancak maliyetleri genelde daha yüksek ve düzenleyici belirsizlikler vardır (Qasim et al. 2025; Mncube 2025; Adil et al. 2025; Dahi, 2024). Fintech platformları: Veri temelli risk değerlendirmesiyle kredi erişimini genişletir; gelişmekte olan ülkelerde altyapı ve regülasyon eksikliği önemli engeldir (Mncube 2025; Gupta et al. 2019; Dahi, 2024; Łasak 2022). Mikrofinans, SACCO ve kooperatifler: Uganda örneğinde en yaygın kaynaklar; tutarı sınırlı ama bankaya göre daha erişilebilir (Mncube 2025; Sendyona and Kituyi 2025; Sawitri 2023). Risk sermayesi ve melekler: İnovatif KOBİ'ler için kritik; ancak farkındalık ve kullanım oranı düşüktür (Gupta et al. 2019; Lobanov 2021; Global and Gaffarlı 2024; Mina et al. 2021).

5. Politika ve Strateji Önerileri

Literatüre göre, politika ve strateji önerileri; kredi garanti fonları, inovasyon sübvansiyonları ve hibe programlarıyla bankaların riskini azaltmak, fintech ve alternatif finans için net düzenleyici çerçeve ve dolandırıcılık/ veri güvenliği koruması geliştirmek, KOBİ'ler için finansal okuryazarlık, muhasebe ve iş planı kapasite geliştirme programları uygulamak, KOBİ'lere özgü, karma (banka + alternatif finans) modellerini teşvik eden ekosistem kurmak şeklinde ifade edilebilir. Bu politika ve stratejileri öneren literatür aşağıda açıklanmaktadır.

Kredi garanti fonları, inovasyon sübvansiyonları ve hibe programlarıyla bankaların riskini azaltmaktadır (Ababii and Băncilă 2025; Yang 2024; Chiappini et al. 2022; Mina et al. 2021). Fintech ve alternatif finans için net düzenleyici çerçeve ve dolandırıcılık/ veri güvenliği koruması geliştirmektedir

(Qasim et al. 2025; Mncube 2025; Adil et al. 2025; Dahi, 2024; Chen and Sun 2025). KOBİ'ler için finansal okuryazarlık, muhasebe ve iş planı kapasite geliştirme programları uygulamaktadır (Mncube 2025; Sendyona and Kituyi 2025; Yang 2024; Meenakshi and Ranjan 2024). KOBİ'lere özgü, karma (banka + alternatif finans) modellerini teşvik eden ekosistem kurmak yararlıdır (Qasim et al. 2025; Gupta et al. 2019; Adil et al. 2025; Alvarez et al. 2025).

6. Geleneksel ve Dijital KOBİ Finansmanı Arasındaki Temel Farklar

Tablo 2, geleneksel banka finansmanı ile dijital/fintek finansman modelleri arasındaki temel farkları KOBİ'lerin finansmana erişimi, finansman kısıtları, maliyet-verimlilik, yenilik-büyüme etkisi ve risk-düzenleme boyutları üzerinden karşılaştırmaktadır. Tabloya göre geleneksel finansman sistemi, özellikle teminatı, kredi geçmişi veya yeterli finansal kaydı bulunmayan KOBİ'leri çoğu zaman dışarıda bırakmaktadır. Buna karşılık dijital ve fintek tabanlı finansman modelleri, veri odaklı kredi puanlama, çevrimiçi başvuru kanalları ve alternatif veri kullanımı sayesinde daha geniş bir KOBİ kitlesine ulaşabilmektedir. Bu durum, özellikle geleneksel bankacılık sisteminde görünürlüğü düşük olan küçük, yeni kurulmuş veya erken aşamadaki işletmeler için önemli bir avantaj oluşturmaktadır.

Finansman kısıtları açısından bakıldığında, geleneksel bankacılık sisteminde KOBİ'lerin krediye erişim sorunları özellikle finansal piyasaların yeterince gelişmediği ekonomilerde kalıcı bir nitelik taşımaktadır. Bankalar genellikle riskten kaçınan değerlendirme süreçleri uyguladıkları için küçük ölçekli, teminatı zayıf veya belirsizlik düzeyi yüksek işletmelere kredi sağlama konusunda isteksiz davranabilmektedir. Dijital/fintek finansman ise bu kısıtları önemli ölçüde hafifletmektedir. Fintek platformları, işletmelerin dijital işlem geçmişi, ödeme davranışları, satış verileri ve platform aktiviteleri gibi alternatif bilgileri kullanarak kredi değerlendirme sürecini daha kapsayıcı hâle getirebilmektedir.

Maliyet ve verimlilik boyutunda da iki finansman modeli arasında belirgin farklar bulunmaktadır. Geleneksel bankacılıkta küçük tutarlı kredilerin incelenmesi, izlenmesi ve yönetilmesi bankalar için görece yüksek işlem ve tarama maliyetleri yaratabilmektedir. Bu nedenle bankalar küçük ölçekli kredi taleplerini yeterince cazip görmeyebilir. Dijital finansman modellerinde ise otomasyon, algoritmik değerlendirme ve çevrimiçi işlem süreçleri sayesinde tarama ve işlem maliyetleri azalmakta; kredi başvurusu, onay ve ödeme süreçleri daha hızlı ilerlemektedir. Bu özellik, acil nakit ihtiyacı olan KOBİ'ler için dijital finansmanı daha esnek bir seçenek hâline getirmektedir.

Yenilik ve büyüme etkisi bakımından geleneksel finansman sisteminin daha riskli ve yenilikçi KOBİ'leri desteklemede sınırlı kalabildiği görülmektedir. Yenilikçi projeler çoğu zaman maddi teminatlardan çok bilgi, fikir, teknoloji ve büyüme potansiyeline dayandığı için geleneksel kredi ölçütleriyle yeterince değerlendirilemeyebilir. Dijital/fintek finansman ise finansman kısıtlarını hafifleterek KOBİ'lerin yenilik yapma, faaliyetlerini sürdürme, gelirlerini artırma ve büyüme kapasitelerini destekleyebilmektedir. Bu nedenle dijital finansman, yalnızca krediye erişimi kolaylaştıran bir araç değil, aynı zamanda KOBİ'lerin inovasyon ve rekabet gücünü artıran bir mekanizma olarak değerlendirilebilir.

Bununla birlikte tablo, dijital finansmanın yalnızca avantajlardan oluşmadığını da göstermektedir. Geleneksel bankacılık sistemi daha yerleşik bir düzenleyici çerçeveye ve ihtiyatlı denetim mekanizmalarına sahiptir. Buna karşılık dijital/fintek finansman modelleri siber güvenlik, platform riski, veri gizliliği, algoritmik yanlılık ve düzenleyici belirsizlik gibi yeni riskler üretmektedir. Bu nedenle dijital finansmanın KOBİ finansmanında etkili ve sürdürülebilir bir araç olabilmesi için güçlü düzenlemelere, güvenilir dijital altyapıya, veri koruma mekanizmalarına ve kullanıcıların dijital finansal okuryazarlığını artıran politikalara ihtiyaç vardır.

Genel olarak Tablo 2, geleneksel finansman ile dijital/fintek finansmanın birbirine rakip olmaktan çok tamamlayıcı biçimde değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bankalar kurumsal güven, düzenleyici deneyim ve sermaye kapasitesi bakımından önemli avantajlara sahipken; fintek modelleri hız, erişim, veri kullanımı ve esneklik açısından güçlüdür. Bu nedenle KOBİ finansmanında en etkili yaklaşım, geleneksel finansal kurumların güvenilir yapısı ile dijital finansın yenilikçi ve kapsayıcı özelliklerini bir araya getiren hibrit modellerin geliştirilmesidir.

Tablo 2: Geleneksel ve Dijital KOBİ Finansmanı Arasındaki Temel Farklar

Boyut	Geleneksel finans(bankalar)	Dijital/fintek finans
Kısıtlı KOBİ'ler için erişim	Genellikle teminat/geçmiş olmayan KOBİ'leri hariç tutar (Łasak 2022; Jun and Ran 2024; Li ve Pang 2023).	Veri odaklı puanlama, çevrimiçi kanallar, uzun kuyruk hedefleme yoluyla erişimi genişletmektedir (Łasak 2022; Sanga ve Aziakpono 2023; Bu ve ark. 2024; Jun and Ran 2024; Li ve Pang 2023; Sanga ve Aziakpono 2024).
Finansman kısıtlamaları	Özellikle gelişmemiş sistemlerde kalıcıdır (Łasak 2022; Jun and Ran 2024; Li ve Pang 2023).	Kısıtlamaları önemli ölçüde hafifletir; en güçlü olan KOBİ, özel ve erken aşama firmalar için önemlidir (Qasim ve ark. 2025; Li ve ark. 2023; Bu ve ark. 2024; Jun and Ran 2024; Xie ve ark. 2024, 2980- 2993; Yao ve Yang 2022; Li ve Pang 2023)

Boyut	Geleneksel finans(bankalar)	Dijital/fintek finans
Maliyet ve verimlilik	Küçük krediler için daha yüksek işlem ve tarama maliyetlerine yol açmaktadır (Łasak 2022; Jun and Ran 2024; Li ve Pang 2023)	Tarama/işlem maliyetlerini düşürür; onay ve ödemeyi hızlandırır (Sanga ve Aziakpono 2023; Li ve ark. 2023; Bu ve ark. 2024; Jun and Ran 2024; Yao ve Yang 2022; Dahi ve Enweruzo 2024; Zhao 2025)
Yenilik ve büyüme etkisi	Daha riskli, yenilikçi KOBİ'ler için sınırlı destek sağlar (Yao ve Yang 2022; Li ve Pang 2023)	Kısıtlamaları hafifletir, yenilik, hayatta kalma ve gelir artışını artırır (Li ve ark. 2023; Bu ve ark. 2024; Xie ve ark. 2024, 2980 - 2993; Yao ve Yang 2022; Li ve Pang 2023)
Risk / düzenleme	Daha olgun, ihtiyatlı denetim oluşturur.	Daha yüksek siber, platform ve düzenleyici riskler; güçlü kurallara ihtiyaç duymaktadır (Łasak 2022; Qasim et al. 2025; Bu et al. 2024; Ololade 2024; Dahi and Enweruzo 2024)

7. Gelişmekte Olan ve Gelişmekte Olan Pazarlardan Temel Bulgular

Dijital finans, kısıtlamaları hafifletme ve kapsayıcılığı teşvik etme konusunda geleneksel yöntemleri geride bırakmıştır: Çin'deki bölgesel dijital finans ve dijitalleşme politikaları, KOBİ finansman kısıtlamalarını geleneksel yaklaşımlara göre daha fazla azaltmış ve ödeme, kredi, sigorta ve yatırım araçlarına erişimi genişletmiştir (Li ve ark. 2023; Zhang ve ark. 2023; Bu ve ark. 2024). Fintech, bankaların yerini almak yerine, onları güçlendirmektedir: Fintech araçları, özellikle büyük bankaların KOBİ kredisini genişletmesini ve geleneksel kredi vermede büyük/sahiplik ayrımcılığını düzeltmesini sağlamaktadır (Ming ve ark. 2025; Sheng 2020, 101558; Rehman ve ark. 2023; Eça ve ark. 2021). Kapsayıcı dijital finans, geleneksel bankalardan daha iyi olan küçük, bilgi açıdan opak firmaların finansal uyumsuzluklarını düzeltmiş ve teknolojik yeniliği desteklemiştir (Bu ve ark. 2024; Li ve Pang 2023; Zou 2025). Gerçek dünya sonuçları arasında, daha yüksek oranda, KOBİ'lerin hayatta kalma ve gelir artışı olasılığını sağlama (Xie ve ark. 2024, 2980 - 2993), fintech kullanan hizmet almayan tarım işletmelerinde sermaye erişimi ve verimlilikte %30–40 artış elde edilmesi (Hermawati ve ark. 2025) ve FinTech'in geliştirildiği Afrika ülkelerinde daha geniş girişimcilik yer almaktadır (Sanga ve Aziakpono 2024).

8. Tartışma

Literatür, KOBİ'lerin finansman sorunlarının çok boyutlu ve yapısal nitelikte olduğunu göstermektedir. Bu sorunların başında teminat yetersizliği,

kredi geçmişinin zayıf olması ve işletme ölçeğinin küçük olması gelmektedir. Geleneksel bankacılık sistemi, kredi riskini azaltmak amacıyla çoğunlukla maddi teminat, düzenli gelir akışı ve güçlü finansal kayıtlar talep etmektedir. Ancak birçok KOBİ, özellikle erken aşamadaki işletmeler ve yenilikçi girişimler, bu koşulları karşılamakta zorlanmaktadır. Bu nedenle geleneksel finansman sistemi, KOBİ'lerin önemli bir bölümünü kredi piyasasının dışında bırakabilmektedir.

Bilgi asimetrisi de KOBİ finansmanının temel sorunlarından biridir. KOBİ'lerin finansal kayıtlarının yetersiz, bilançolarının şeffaf olmayan veya yönetim kapasitelerinin sınırlı olması, bankaların bu işletmeleri yüksek riskli olarak değerlendirmesine neden olmaktadır. Bankalar açısından küçük tutarlı kredilerin değerlendirilmesi ve izlenmesi de yüksek işlem maliyeti yaratmaktadır. Bu durum, özellikle düşük tutarlı ve kısa vadeli finansman ihtiyacı olan KOBİ'lerin geleneksel finansmana erişimini daha da zorlaştırmaktadır.

Bu çerçevede alternatif finansman araçları KOBİ'ler için önemli bir tamamlayıcı rol üstlenmektedir. Mikro finans, P2P lending (kişiden kişiye kredilendirme), fintech kredileri ve kitlesel fonlama gibi araçlar, teminatı yetersiz veya hızlı finansman ihtiyacı bulunan işletmeler için daha esnek çözümler sunabilmektedir. Özellikle crowdfunding (kitle fonlaması) ve P2P lending modelleri, bankacılık sisteminden yeterince yararlanamayan işletmelerin daha geniş yatırımcı ve fon sağlayıcı kitlelerine ulaşmasına imkân tanımaktadır. Ancak bu araçların maliyet, güvenilirlik, düzenleme ve sürdürülebilirlik açısından dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir.

İnovatif projelerin finansmanı söz konusu olduğunda ise geleneksel banka kredileri çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Yenilikçi projeler, maddi teminatlardan çok fikir, teknoloji, ölçeklenebilirlik ve büyüme potansiyeline dayanmaktadır. Bu nedenle girişim sermayesi, melek yatırımcılar ve kamu hibeleri, inovasyon odaklı KOBİ'ler açısından daha uygun finansman araçları olarak öne çıkmaktadır. Kamu destekleri ve inovasyon sübvansiyonları, özellikle yüksek belirsizlik içeren projelerde özel finansman kaynaklarının üstlenmek istemediği riskleri azaltabilir.

Dijital finansman modelleri, KOBİ finansmanı alanında önemli bir dönüşüm yaratmaktadır. Geleneksel bankacılıkta kredi değerlendirme süreci çoğunlukla geçmiş finansal performansa ve teminata dayanırken, dijital finansman modelleri alternatif veri kaynaklarını kullanarak daha kapsayıcı bir değerlendirme yapabilmektedir. İşletmelerin dijital satış verileri, ödeme davranışları, platform geçmişi, tedarik zinciri bilgileri ve çevrim içi işlem kayıtları kredi kararlarında kullanılabilir. Böylece bankacılık sistemi tarafından dışlanan “uzun kuyruk” niteliğindeki küçük, yeni veya finansal açıdan opak işletmeler finansmana erişim imkânı bulabilmektedir.

Bununla birlikte dijital finansmanın geleneksel bankacılığı tamamen ikame etmesi beklenmemelidir. Bankalar güçlü sermaye yapıları, düzenleyici denetim deneyimleri, risk yönetimi kapasiteleri ve kurumsal güven avantajlarıyla KOBİ finansmanında hâlâ önemli bir konuma sahiptir. Fintech platformları ise hız, esneklik, veri analitiği ve düşük işlem maliyeti açısından güçlüdür. Bu nedenle literatürde giderek daha fazla vurgulanan yaklaşım, bankalar ile fintech kuruluşlarının iş birliğine dayalı hibrit finansman modelleridir.

Hibrit finansman modeli, KOBİ'lerin ihtiyaçlarına daha uygun ve sürdürülebilir bir çözüm sunabilir. Bu modelde bankalar bilanço gücü, denetim altyapısı ve risk yönetimi kapasitesiyle sürece katkı sağlarken; fintech platformları veri temelli analiz, hızlı başvuru süreçleri ve geniş erişim imkânı sunmaktadır. Böyle bir yapı, hem finansal kapsayıcılığı artırabilir hem de bankaların KOBİ kredilerindeki risk algısını azaltabilir. Özellikle gelişmekte olan piyasalarda, dijital finans ile geleneksel finansın birlikte kullanılması, KOBİ finansman açığının azaltılmasında daha etkili bir strateji olarak değerlendirilebilir.

Ancak dijital ve alternatif finansman modellerinin başarılı olabilmesi için uygun kurumsal koşulların oluşturulması gerekmektedir. Düzenleyici çerçevenin açık olması, veri güvenliği ve tüketici koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi, dolandırıcılık risklerinin azaltılması ve dijital altyapının yaygınlaştırılması bu sürecin temel koşullarıdır. Ayrıca KOBİ'lerin finansal okuryazarlık, muhasebe, iş planı hazırlama ve dijital finansal beceriler açısından desteklenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde finansman araçlarının çeşitlenmesi, KOBİ'lerin bu araçlardan etkin biçimde yararlanması için yeterli olmayacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, KOBİ finansman sorunları yalnızca sermaye eksikliğiyle açıklanamaz. Sorun, aynı zamanda bilgi eksikliği, kurumsal güven, finansal yönetim kapasitesi, düzenleyici yapı, teknolojik altyapı ve finansal piyasa derinliğiyle ilişkilidir. Bu nedenle çözüm önerileri de çok boyutlu olmalıdır. Kredi garanti fonları, kamu hibeleri, inovasyon sübvansiyonları, fintech platformları, mikrofinans, risk sermayesi ve geleneksel bankacılık birlikte ele alındığında KOBİ finansmanı daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hâle gelebilir.

9.Sonuç

Bu çalışma, KOBİ'lerin finansmana erişimde karşılaştıkları temel sorunları ve bu sorunlara yönelik geleneksel, alternatif ve dijital çözüm araçlarını literatür temelinde değerlendirmiştir. Bulgular, KOBİ finansman sorunlarının çoğunlukla teminat yetersizliği, bilgi asimetrisi, zayıf finansal kayıt sistemi, yüksek işlem maliyetleri, bürokratik kredi süreçleri ve düzenleyici koşullardan kaynaklandığını göstermektedir. Bu sorunlar, özellikle gelişmekte olan piyasalarda KOBİ'lerin büyüme, inovasyon ve rekabet kapasitesini sınırlandırmaktadır.

Geleneksel banka kredileri KOBİ finansmanında hâlâ önemli bir kaynak olmakla birlikte, tüm KOBİ grupları için yeterli ve kapsayıcı bir çözüm sunamamaktadır. Bankacılık sistemi, özellikle teminatı zayıf, kredi geçmişi sınırlı, erken aşamadaki veya yenilikçi işletmeler açısından dışlayıcı olabilmektedir. Buna karşılık fintech, dijital kapsayıcı finans, mikrofinans, P2P lending, crowdfunding, risk sermayesi ve kamu destekleri gibi alternatif araçlar, KOBİ'lerin finansman seçeneklerini çeşitlendirmekte ve finansmana erişim olanaklarını artırmaktadır.

Dijital finansman araçları, KOBİ finansmanında önemli bir potansiyel taşımaktadır. Veri odaklı değerlendirme, çevrim içi başvuru süreçleri, alternatif veri kullanımı ve hızlı kredi tahsis mekanizmaları sayesinde dijital/fintech finansman, geleneksel sistemin ulaşmakta zorlandığı işletmelere erişebilmektedir. Ayrıca dijital finans, yalnızca finansman kısıtlarını hafifletmekle kalmamakta; KOBİ'lerin inovasyon, hayatta kalma, gelir artışı ve büyüme performansını da destekleyebilmektedir.

Bununla birlikte dijital finansmanın sürdürülebilir ve güvenilir biçimde gelişebilmesi için güçlü düzenleyici çerçevelere, veri güvenliği önlemlerine, dijital altyapıya ve finansal okuryazarlık programlarına ihtiyaç vardır. Siber güvenlik, platform riski, veri gizliliği ve düzenleyici belirsizlik gibi sorunlar, fintech tabanlı finansman modellerinin dikkatle yönetilmesi gereken alanlardır. Bu nedenle dijital finansman araçları, yalnızca teknolojik yenilik olarak değil, kurumsal güven ve düzenleme kapasitesiyle birlikte ele alınmalıdır.

Sonuç olarak, KOBİ finansmanında en etkili yaklaşım tek bir finansman aracına dayanmak değil, bankalar, kamu destekleri ve alternatif dijital finansman kanallarını birlikte kullanan hibrit bir model geliştirmektir. Bu model, KOBİ'nin ölçeğine, sektörüne, risk profiline, inovasyon kapasitesine ve finansman ihtiyacına göre farklı araçların bir araya getirilmesini gerektirir. Geleneksel bankaların sermaye gücü ve risk yönetimi kapasitesi ile fintech platformlarının hız, esneklik ve veri temelli değerlendirme üstünlüğü birleştirildiğinde, KOBİ finansmanında daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yapı oluşturulabilir.

Bu doğrultuda politika yapıcıların, finansal kurumların ve dijital finans platformlarının birlikte hareket etmesi önemlidir. Kredi garanti fonlarının genişletilmesi, inovasyon hibelerinin artırılması, fintech düzenlemelerinin netleştirilmesi, KOBİ'lere yönelik finansal okuryazarlık ve muhasebe kapasitesi programlarının uygulanması öncelikli adımlar arasında yer almalıdır. Böylece KOBİ'lerin finansmana erişimi güçlendirilerek hem işletme düzeyinde sürdürülebilir büyüme hem de makro düzeyde istihdam, inovasyon ve ekonomik kalkınma desteklenebilir.

Kaynakça

- Ahsan, Z., Gupta, A., & Kar, A. (2023). The Effect of Countries' Independent Regulation on Cryptocurrency Markets. *J. Glob. Inf. Manag.*, 31, 1-32. <https://doi.org/10.4018/jgim.323567>
- Ababii, L., & Băncilă, N. (2025). International practices in financing small and medium enterprises (SMES). *Challenges of accounting for young researchers*. <https://doi.org/10.53486/issc2025.65>.
- Adil, L., Mariam, G., Siham, L., & Zakaria, B. (2025). SME financing: Between the tightening of bank credit and the rise of innovative alternatives. *Journal of Contemporary Research in Business, Economics and Finance*. <https://doi.org/10.55214/jcrbef.v7i2.9840>.
- Alvarez, Y., Salas-Navarro, K., Martínez, L., & Zamora-Musa, R. (2025). Financing innovation in SMEs: a systematic review of financing channels. *International Journal of Innovation Science*. <https://doi.org/10.1108/ijis-06-2024-0151>.
- Bu, Y., Du, X., Wang, Y., Liu, S., Tang, M., & Li, H. (2024). Digital inclusive finance: A lever for SME financing?. *International Review of Financial Analysis*. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103115>. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103115>.
- Chen, B., & Sun, B. (2025). A Review of Research on the Causes and Initiatives of Small and Medium-sized Enterprises Financing Constraints. *Economics and Public Policy*. <https://doi.org/10.63313/epp.2002>.
- Chiappini, R., Montmartin, B., Pommet, S., & Demaria, S. (2022). Can direct innovation subsidies relax SMEs' financial constraints? *Research Policy*. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2022.104493>.
- Dahi, M., & Enweruzo, C. (2024). Fintech's Role in Empowering SMEs Financing with a Focus on Mauritania. *Open Journal of Business and Management*. <https://doi.org/10.4236/ojbm.2024.123080>.
- Dahi, M. (2024). Fintech Solutions for West African SMEs: Post-Crisis Challenges. *International Journal of Social Sciences and Humanities Invention*. <https://doi.org/10.18535/ijsshi/v11i04.01>.
- Eça, A., Ferreira, M., Prado, M., & Rizzo, A. (2021). The Real Effects of FinTech Lending on SMEs: Evidence from Loan Applications. *Corporate Finance: Capital Structure & Payout Policies eJournal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3796896>.
- Global, R., & Gaffarli, A. (2024). A research on the availability of risk capital in resolving the marketing and finance problems of small and medium-scale enterprises (smes). *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30092024/8208.
- Gupta, M., Shekhar, S., & Aggarwal, D. (2019). SME Finance. *IRPN: Innovation & Finance (Topic)*. <https://doi.org/10.34218/jom.6.3.2019.015>.

- Hermawati, L., Pusvita, E., & Jayanti, N. (2025). Technology-Based Financing Increases the Growth of Agribusiness SMEs in Underserved Areas of South Sumatra Indonesia. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*. <https://doi.org/10.47772/ijriss.2024.803471s>.
- Jun, W., & Ran, X. (2024). Dynamics in digital finance and its impact on SME financing. *Heliyon*, 10. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e30586>.
- Łasak, P. (2022). The role of financial technology and entrepreneurial finance practices in funding small and medium-sized enterprises. *Journal of Entrepreneurship, Management and Innovation*. <https://doi.org/10.7341/20221811>.
- Li, W., & Pang, W. (2023). Digital inclusive finance, financial mismatch and the innovation capacity of small and medium-sized enterprises: Evidence from Chinese listed companies. *Heliyon*, 9. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e13792>.
- Li, C., Wang, Y., Wang, Z., & Mardani, A. (2023). Digital finance and enterprise financing constraints: Structural characteristics and mechanism identification. *Journal of Business Research*. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2023.114074>.
- Lobanov, N. (2021). Innovative small and medium-sized enterprises: the problem of development and financing. *Economica*. <https://doi.org/10.53486/econ.2021.116.078>.
- Meenakshi, K., & Ranjan, P. (2024). financial management strategies for small and medium enterprises. *International Journal of Research Publication and Reviews*. <https://doi.org/10.55248/gengpi.5.0324.0702>.
- Mina, A., Di Minin, A., Martelli, I., Testa, G., & Santoleri, P. (2021). Public funding of innovation: exploring applications and allocations of the European SME instrument. *ERN: Other Microeconomics: Intertemporal Firm Choice & Growth*. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2020.104131>.
- Ming, L., Wu, Y., Yang, S., & Yang, X. (2025). Fintech and large banks for SME financing: Evidence from China. *Accounting & Finance*. <https://doi.org/10.1111/acfi.13395>.
- Mncube, V. (2025). Overcoming the funding dilemma for Small and Medium-Sized Enterprises [SMEs] in Africa to unlock their unrealized potential. *International Journal of Scientific Research and Management (IJSRM)*. <https://doi.org/10.18535/ijprm/v12i05.eps01>.
- Ololade, Y. (2024). Sme financing through fintech: an analytical study of trends in Nigeria and the USA. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*. <https://doi.org/10.51594/ijmer.v6i4.1001>.
- Palmieri, E., & Ferilli, G. (2024). Innovating the bank-firm relationship: a spherical fuzzy approach to SME funding. *European Journal of Innovation Management*. <https://doi.org/10.1108/ejim-02-2024-0102>.

- Rehman, S., Al-Shaikh, M., Washington, P., Lee, E., Song, Z., Abu-AlSondos, I., Raymond, I., & Allahham, M. (2023). FinTech Adoption in SMEs and Bank Credit Supplies: A Study on Manufacturing SMEs. *Economies*. <https://doi.org/10.3390/economies11080213>.
- Sanga, B., & Aziakpono, M. (2024). FinTech developments and their heterogeneous effect on digital finance for SMEs and entrepreneurship: evidence from 47 African countries. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*. <https://doi.org/10.1108/jee-09-2023-0379>.
- Sanga, B., & Aziakpono, M. (2023). FinTech and SMEs financing: A systematic literature review and bibliometric analysis. *Digital Business*. <https://doi.org/10.1016/j.digbus.2023.100067>.
- Sendyona, C., & Kituyi, D. (2025). Business Financing for Small and Medium Enterprises in Uganda: Alternatives and Challenges. *European Journal of Accounting, Auditing and Finance Research*. <https://doi.org/10.37745/ejafr.2013/vol13n57386>.
- Sawitri, N. (2023). Financial funding for small and medium-sized enterprises (SMEs). *East Asian Journal of Multidisciplinary Research*. <https://doi.org/10.55927/eajmr.v2i11.6815>.
- Sheng, T. (2020). The effect of fintech on banks' credit provision to SMEs: Evidence from China. *Finance Research Letters*, 101558. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101558>.
- Qasim, A., Alam, M., & Abbas, Q. (2025). Bridging the financial gap: a comparative study of traditional and alternative financing solutions for smes in the digital era. *The Critical Review of Social Sciences Studies*. <https://doi.org/10.59075/wgnscsf21>.
- Yang, Z. (2024). Research on the financing problems and solutions of small and medium-sized enterprises. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. <https://doi.org/10.54254/2754-1169/2024.18622>.
- Yao, L., & Yang, X. (2022). Can digital finance boost SME innovation by easing financing constraints?: Evidence from Chinese GEM-listed companies. *PLoS ONE*, 17. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0264647>.
- Xie, K., Qin, F., Dong, M., & Lu, X. (2024). The impact of digital finance on the survival and growth of smes: evidence from China. *Emerging Markets Finance and Trade*, 60, 2980 - 2993. <https://doi.org/10.1080/1540496x.2024.2332392>.
- Zhang, X., Li, J., Xiang, D., & Worthington, A. (2023). Digitalization, financial inclusion, and small and medium-sized enterprise financing: Evidence from China. *Economic Modelling*. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106410>.

- Zou, L. (2025). Research on Financing Model of Small and Medium-Sized Enterprises under the Background of Digital Finance. *Scientific Journal of Economics and Management Research*. <https://doi.org/10.54691/309fst59>.
- Zhao, J. (2025). Analysis on the ways and strategies of digital finance to accurately serve the financing of small and medium-sized enterprises. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. <https://doi.org/10.54254/2754-1169/2025.20656>.